

VASZARY JÁNOS (1867-1939)

Úlő nő lila napernyővel, 1909

Olaj, fa, 27x43 cm
Jelezve balra lent: Vaszary J. 909

Kezdő ár: 10 000 000 / 31 250 EUR
Becsérték: 18 000 000 - 24 000 000 Ft
Estimated value: 56 250 - 75 000 EUR

PROVENIENCIA:

- egykor Selinkó Géza gyűjteményében (1981)
- Keleti Andor tulajdona (1978)

KIÁLLÍTVA:

- Remekművek – Válogatás a Kovács Gábor-gyűjteményből. Erdei Ferenc Kulturális és Konferencia Központ, Kecskemét, 2008
- A Kovács Gábor Gyűjtemény – Válogatás a magyar festészet remekeiből. REÖK, Szeged, 2008
- Csontvárytól Kondorig – Modernista festészet a Kovács Gábor Gyűjteményben. Városi Művészeti Múzeum, Győr, 2011
- A magyar festészet modernista törekvései a 20. század első felében – Válogatás a Kovács Gábor Gyűjteményből. Bolgár Szépművészetek Nemzeti Múzeuma (Bolgár Nemzeti Galéria), Szófia, 2012
- A tavasz ébredése – A modern magyar festészet születése a századelőn. KOGART Kiállítások, Tihany, 2013
- A természet színpadán – Modern törekvések a századforduló magyar festészetében. Hatvany Lajos Közérdekű Muzeális Gyűjtemény, Hatvan, 2014
- A Kovács Gábor Gyűjtemény Munkácsytól Tóth Menyhértig, Tornyai János Múzeum és Közművelődési Központ, Hódmezővásárhely, 2016

1. *Paul Sérusier: Talizmán, 1888*
Musée d'Orsay, Párizs
2. *Pierre-Auguste Renoir: A tenger Bordigheránál, 1888 körül*
magántulajdon
3. *Vaszary János: Beszélgetők, 1909*
magántulajdon

KIÁLLÍTVA ÉS REPRODUKÁLVA:

- Válogatás magyar magángyűjteményekből. Szerk.: Mravik László – Sinkó Katalin. Magyar Nemzeti Galéria, Budapest, 1981. október- november, katalógus: 227.
- Múzeum – Körút. Válogatás 150 év magyar festészetéből. Kiállítási katalógus. Szerk.: Fertőszögi Péter. Magyar Nemzeti Múzeum, Budapest, 2006. december 15. – 2007. március 18, 85. kép
- Vaszary János (1867–1939) gyűjteményes kiállítása. Szerk.: Veszprémi Nóra, Magyar Nemzeti Galéria, Budapest, 2007. október 18 – február 10. 209. oldal, katalógus: 82.
- Az impresszionizmus sodrában. Magyar festészet 1830–1920, KOGART Ház, Budapest, 2009. Kiállítási katalógus. Szerk.: Fertőszögi Péter – Szabó László – Szinyei Merse Anna, katalógus: 127.
- Vaszary János magángyűjteményekben. Virág Judit Galéria, Budapest, 2015. március 27. – április 25. katalógus: szám nélkül

REPRODUKÁLVA:

- Haulisch Lenke: Vaszary János. Képzőművészeti Alap, Budapest, 1978. 58. kép
- Modern magyar festészet 1892–1919. Szerk.: Kieselbach Tamás, Budapest, 2003. 45. kép
- KOGART-melléklet. Világgazdaság, 2006. október 12.

4. Édouarde Manet: *Argenteuil, 1874*
Musée des Beaux-Arts de Tournai, Tournai, Belgium

5. Claude Monet: *Reggeli a szabadban, 1865*
Musée d'Orsay, Párizs

MIMIVEL TATÁN

A huszadik század első évtizede jól alakult Vaszary János életében; pályája ezekben az években bontakozott ki igazán. Sokat utazott, 1904-ben Párizsban járt, 1905-ben a Földközi-tenger mentén járta végig az olasz, francia és spanyol vidéket, de eljutott Maridba és Toledóba is. Élményeiről naplószerű hűséggel számolt be menyasszonyának, Rosenbach Máriának, akit Miminek becézett és akivel 1905 novemberében házasságot kötött. Az olasz állam vásárolt tőle, és 1906-os első gyűjteményes kiállítása után Budapesten a legjobbak között tartotta számon a kritika. Részt vett a MIÉNK megszervezésében, később a Művészház tagja lett.

Hogy zavartalanul a munkának szentelhesse idejét, 1909-ben Tatára költözött. Áldott alkotói korszak vette kezdetét Tatán. Vaszary hatalmas lendülettel dolgozott, feleségének ragyogó szépsége és a harmonikus természeti környezet igazi inspirációs forrást jelentett számára. Sikerei ellenére tovább kísérletezett, olyan kifejezési lehetőségeket keresett, amelyek lehetővé teheték sajátos, egyszerre drámai és érzéki valóságfelfogásának megjelenítését.

IMPRESSZIONIZMUS, POSZTIMPRESSZIONIZMUS - MÁSKÉNT

A szakirodalom előszeretettel nevezte impresszionistának Vaszary 1905-1910 között készült munkáinak zömét, nem törődve a szembetűnő különbségekkel az impresszionizmus és e képek között. Ennek a vélekedésnek ugyanakkor volt bizonyos alapja. Összevetve Vaszary „impresszionista” jellegű képeit a jelentős impresszionista mesterek egyes munkáival (nem teljes életművével!), megfigyelhető, hogy a magyar festő új, egyéni szintézist teremtett Manet, Monet, Renoir, de talán Gauguin és a Nabis-festők képeinek hangulatából, színvilágából, ecsetkezeléséből. Manet evezőseinek vagy Monet reggeliző társaságának fényvel és levegővel teli nagyvonalú szabadsága Renoir színeivel és/vagy ecsetjárásával társult olyan színfoltokban, amilyeneket Gauguin, Paul Sérusier vagy Vallotton képein láthatunk. Természetesen a rájuk jellemző kontúrok nélkül és más ecsetkezeléssel. „*Vaszary oeuvre-jében 1909-ben egy stílusban eklektikus műcsoportra figyelhetünk fel*” – írta Plesznivy Edit a Magyar Nemzeti Galériában rendezett gyűjteményes kiállítás katalógusában (49. oldal), *stílusgyakorlatoknak* nevezve a festő 1909-es képi bravúrait. Mint alkotói attitűd, ez az eklekticizmus velejéig modern, lévén anyaga maga a festői tradíció, módszere pedig annak szabad kezelése. A nyári kertben Mimit virágos szalmakalapban ábrázoló mű eredeti címe lehetett akár *Nyár*, vagy *Május* is, így nem kizárt, hogy szerepelt a MIÉNK III, 1910 elején rendezett kiállításán (82. vagy 84. katalógusszámmal).

6. Auguste Renoir: *A tengerparton magántulajdon*

7. Vaszary János: *Piros ernyős nő, 1909 körül*
Magyar Nemzeti Galéria, Budapest

BOROS JUDIT